

Leletek a csengelei határban

Molnár Mihály

Bronzkori agyagedények

Seiler Lajos csengelei bérföldjén agyagedényeket talált, melyeket 1932. május 7-én szolgáltatott be a szegedi múzeumnak. A leletek feldolgozása jó egy évtizedet várattott magára. Foltiny István ekkor jelentette meg az Archaeologiai Értesítő 1944/45-ös évfolyamában.

Az edények leírása:

1.) Kissé a perem felé emelkedő egyfülű, gömbölyű alsó részű, ívelt nyakú kisedény. Az alsó részen a füllel szemben három, a fül s a vele szemközt levő pont távolságának közepén pedig két-két függőleges bemélyedés van. Iszapolása és égetése jó. Szürke színű. Magassága 6 (a fülnél 7), szélessége 6 cm.

2.) A fenék közelében öblösödő, magas nyakú, egyfülű, kissé kihajló peremű edény. Finom iszapolású, közepesen égetett. Szürke színű. Magassága 6, szélessége 6, fenékátmérője 2 cm.

1. számú edény

2. számú edény

3. számú edény

4. számú edény

5. számú edény

3.) Gömbölyű alsó részű, kissé tölcséresedő nyakú, egyfülű edény. Iszapolása és égetése jó. Szürke színű. Magassága 6,5, szélessége 5 cm.

4.) Nagyjából hengeres oldalú, egyfülű kisedény. Iszapolása elég jó, égetése közepes. Szürke színű. Magassága 6,5, szélessége 6, fenékátmérője 3,5 cm.

5.) Fordított csonkakúpos alsó részű, csonkakúpos nyakú, kétfülű, erősen öblösödő urna. Az alsó és felső rész érintkezésénél az edényoldal szögesen kiugrik. Az egyik fül hiányzik. Iszapolása jó, égetése közepes. Magassága 33,5, szélessége 16, fenékátmérője 9 cm.

Foltiny összegzésként arra a megállapításra jut, hogy az edények a korai bronzkorban, időszámításunk előtt 2000-1700 között készültek. Az 5.) számú urna kivételével a többinél még annyi pontosítást tesz, hogy azok a bronzkor első periódusának végéről származnak.

Forrás:

Foltiny István: Bronzkori leletek Felsőpusztaszerről és Csengeléről (Archaeologiai Értesítő III. folyam V-VI. kötet (1944-45) p. 43-48.; a fényképmelléletek ebből a tanulmányból származnak.

Középkori ezüstpénzek

A Csengelén, a kiskunmajsai határnál bérelt földterületet Kéry János. Ezen 1887 májusában a munkások árkot ástak. Néhány nap múlva nagy szélvihar járt a tájon, amely megbontotta az árok homokos oldalát, ahová ezüstpénzek voltak elrejtve mindenféle tartóedény nélkül.

A kincset majsai gyerekek találták meg és a korabeli becslés szerint kb. 1 kg ezüstpénzt vittek haza magukkal. Vadász pusztai kapitány a környékbeli tanyákon 44 db-ot tudott összeszedni. A további példányok visszaszerzése végett a rendőrség írásban kereste meg Majsza községet. Az ottani bíró még 16 darabot küldött meg a szegedi főkapitánynak.

Az érmék nagy része a 16. századból, I. József, II. Lajos és Miksa idejéből való apró magyar ezüstök voltak, de akadtak köztük lengyel, német és cseh pénzek is. II. Lajos idejéből 1524, 1546, 1559, 1569 és 1592 évszámokkal fordultak elő veretek.

Szluha Ágoston főkapitány 1887. május 28-án 44 darabot adott át a Somogyi-könyvtár éremgyűjteménye számára. Az akkori kimutatás szerint az alábbiakat:

<i>Hunyadi Mátyás</i> (1458-1490)	1 db
<i>II. Ulászló</i> (1490-1516)	1 db
<i>Zsigmond lengyel király</i> (1506-1548)	2 db 1511-ből
<i>János Albert lengyel király</i> (1492-1501)	1 db
<i>I. Ferdinánd</i> (1526-1564)	1 db 1528-ból, 1 db 1533-ból, 1 db 1538-ból, 1 db 1546-ból, 1 db 1550-ből, 2 db 1552-ből, 2 db 1553-ból, 2 db 1554-ből, 1 db 1557-ből, 1 db 1558-ból, 1 db 1563-ból, 1 db határozatlan évszámmal
<i>I. Miksa</i> (1564-1576)	1 db 1565-ből, 1 db 1566-ból, 2 db 1568-ból, 2 db 1569-ből, 1 db 1570-ből, 2 db 1571-ből, 1 db 1574-ből, 2 db 1577-ből
<i>I. Rudolf</i> (1576-1608)	1 db 1580-ból, 2 db 1581-ből, 1 db 1582-ből, 1 db 1583-ból, 3 db 1586-ból, 1 db 1590-ből, 1 db 1591-ből, 1 db 1592-ből, 1 db évszám nélkül.

Az érmék a száraz homokban kiváló állapotban maradtak meg. Nagy részük úgy nézett ki, mintha a megtaláláskor kerültek volna ki a verőtő alól.

Források:

Egy fazék ezüstpénz (Szegedi Híradó 1887. máj. 24., p. 2-3.)

Talált régi pénzek a felsőtanyán (Szegedi Híradó 1887. máj. 29., p. 3-4.)

Megkerült ezüstpénzek (Szegedi Híradó 1887. júl. 6., p. 3.)

Kincsásó szélvihar (Szegedi Híradó 1887. nov. 3., p. 5.)

94/887. számú ügyirat a Somogyi-könyvtár irattárában (Köszönet dr. Nagy Ádám közreműködéséért!)